

Budsjettforslag frå SV- Sosialistisk Venstreparti

	Kommunedirektøren sitt framlegg til budsjettvedtak	Endringsforslag									
1.	Øygarden kommunestyre vedtek kommunedirektøren sitt framlegg til driftsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 slik det ligg føre.	Med følgjande endringar: <table border="1" data-bbox="608 297 1484 400"> <thead> <tr> <th>Konto / avdeling /prosjekt</th> <th>Inntekt</th> <th>Utgift</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Konto / avdeling /prosjekt	Inntekt	Utgift						
Konto / avdeling /prosjekt	Inntekt	Utgift									
2.	Øygarden kommunestyre vedtek kommunedirektøren sitt framlegg til investeringsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 slik det ligg føre.	Med følgjande endringar: <table border="1" data-bbox="608 533 1484 636"> <thead> <tr> <th>Konto / avdeling /prosjekt</th> <th>Inntekt</th> <th>Utgift</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Konto / avdeling /prosjekt	Inntekt	Utgift						
Konto / avdeling /prosjekt	Inntekt	Utgift									
3.	Skatt til kommunen vert utskrive med maksimalsatsane.										
4.	Øygarden kommunestyre vedtek låneopptak til diverse investeringar med kr 80 mill i 2024.										
5.	Øygarden kommunestyre vedtek låneopptak til vidare utlån (startlån) med kr 50 mill i 2024.										
6.	<p>Med heimel i eigedomsskattelova (esktl) § 2 skriv kommunestyret ut eigedomsskatt for året 2024. For eigedomsskatteåret 2024 skal det skrivast ut eigedomsskatt berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum jf. esktl § 3 første ledd bokstav c. Utskrivingsalternativet omfattar også flytande oppdrettsanlegg i sjø, jf esktl § 4 tredje ledd.</p> <p>Kommunen vil i 2024 skriva ut eigedomsskatt på eit «særskilt fastsett grunnlag» i samhøve med overgangsregelen til esktl §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilde grunnlaget skal i 2024 vera lik 1/7 av differansen mellom eigedomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaka av at produksjonsutstyr- og installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget for verk og bruk som frå og med 2019 er rekna som nærings eigedom.</p> <p>Kommunen vil i 2024 skriva ut eigedomsskatt på bygningar og grunnareal for verk og bruk som frå og med 2019 blei rekna som nærings eigedom, så langt desse var omfatta av eigedomsskattegrunnlaget for verk og bruk i 2018, jf. overgangsregelen til esktl §§ 3 og 4 andre ledd.</p> <p>Den alminnelege eigedomsskattesatsen for skatteåret 2024 er 7 promille, jf esktl § 11 første ledd.</p> <p>Takstvedtekter for eigedomsskatt i Øygarden kommune vedteke i kommunestyret 19.12.2019 skal gjelda for eigedomsskatteåret 2024, jf. esktl § 10.</p> <p>Eigedomsskatten vert skriven ut i fire terminar jf. esktl § 25 første ledd.</p> <p>Siste alminnelege taksering i kommunen vart gjennomført i 2023.</p>										
7.	Gebyr og brukarbetaling, som ligg som vedlegg til budsjettet, vert gjort gjeldande for budsjett 2024.										
8.	Tilskot til Øygarden næringsutvikling KF er på kr 2 500 000 for 2024.										
9.	Tilskot til Øygarden bustadutvikling KF er på kr 700 000 for 2024.										
10.	Tilskot til Øygarden kyrkjelege fellesråd er på kr 35 388 000 for 2024. Dette inkluderer løns- og prisvekst samt kr 450 000 til diakonstilling. I tillegg vert reinhaldstenester (verdi kr 720 000) gjeve som tenesteyting.										

11.	Øygarden kommunestyre vedtek budsjett for kontrollutvalet, kr 2 132 000, i tråd med framlegg frå kontrollutvalet.	
	Egne verbalforslag	
12	<p>I flere kommuner testes det nå ut bygging av diverse varierte botilbud utenom kun eneboliger og blokker. Mange ønsker å kunne bo alternativt og ha flere valgmuligheter, noe også Øygarden kommune bør legge opp til. Målene bør henholdvis være å få bygget komplekser med gode botilbud for mennesker med kognitive funksjonsnedsettelse og å få inkludert eldre i bofellesskap/generasjonsboliger. I Bergen finnes eksempelet Helgeseter i Sædalen for kognitive funksjonsnedsettelse. Samme kan et slags bokompleks med dag/fulltidsresepsjonist eller egen base for helsepersonell for eldre gi en trygghetsfølelse for beboere.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at kommunen går i dialog med utbyggingsaktører, for eksempel Husbanken og OBOS, med mål om å utrede og satse på varierte botilbud for kognitivt funksjonsnedsatte og eldre, i form av henholdsvis boligområder med dedikerte tjenester, og større bokomplekser med døgnvakt eller generasjonsboliger.</p>	
13	<p>Øygarden kommune ligger langt over gjennomsnittet for tilsvarende kommuner og andre kommuner i regionen vår når det kommer til overføringer til Den Norske Kirke. Til tross for at de gjør viktig arbeid med inkludering stiller vi spørsmål ved hvor åpent tilbudet er. Det er ikke like naturlig for alle å dukke opp i kirken og delta på aktivitetene som tilbys.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at overføringene til Den Norske Kirke skal normaliseres med Kostra-gruppe 10 innen budsjettåret 2025. Tilsvarende sum per medlem skal også gis til øvrige tros- og livssynssamfunn.</p>	
14	<p>I dag finnes det ikke noe livssynsnøytralt seremonirom i Øygarden kommune. Det betyr at det ikke er like enkelt for alle trosretninger og livsanskuelser å samles og både feire og sørge. I dag har Øygarden flere bygg som kan benyttes midlertidig eller som kan etableres som fast seremonirom.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at det settes i gang en kartlegging av enten allerede eide lokaler som kan omdisponeres eller andre aktuelle lokaliteter til livssynsnøytralt seremonirom.</p>	
15	<p>I dag har Bergen kommune en ordning som gjør at de som mottar kommunal bostøtte får beholde 80%. Dette er et utjevne tiltak som sørger for mer å rutte med for de som har minst.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at ordningen justeres så de som mottar kommunal bostøtte får beholde 80%.</p>	
16	<p>I dag har vi ikke oversikt over behovet og det fremtidige behovet i barnehage og skole. Det er varslet utarbeiding av en helhetlig barnehage- og skolebruksplan. Denne planen må være ferdig behandlet før det blir aktuelt for SV å vurdere nedleggelse av kommunale skoler og barnehager.</p>	

17	<p>De foreslåtte kuttene innen barnehagesektoren vil trolig føre til et dårligere kommunalt barnehagetilbud. Det er urovekkende å se hvordan de private aktørene, som tar ut store mengder profitt på bekostning av det offentlige, brer seg gradvis mer og mer om og utkonkurrerer det offentlige. Særlig da vi vet at disse tilbudene, i motsetning til det offentlige, ikke er tilgjengelig for de med dårligere råd. Derfor vil vi sørge for at det kommunale tilbudet opprettholdes på bekostning av det private, for å sikre at alle får tilgang på kommunens tjenester.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at handlingsrommet for minket kjøp av barnehageplasser hos private aktører redegjøres for formannskapet og at kommunen opprettholder de kommunale barnehageplassene og kutter i antall kjøp av private barnehageplasser.</p>	
18	<p>I dag preges arbeidslivet i kommunen og kommunen som arbeidsgiver av useriøse kontraktforhold i form av prosentstillinger som er stressende og er en ekstra belastning for allerede overarbeidede yrker som i barnehage- og skolesektoren. Derfor krever vi at heltidsstillinger skal være normen i kommunen, og at veien fra prosentstillinger til heltidsstillinger blir kortere. Især innenfor helsevesenet.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at det tas en gjennomgang av stillingene i kommunen for å kunne gi flere en heltidsstilling, samt at alle nye stillinger som utlyses er heltidsstillinger med mindre det foreligger god grunn bak, og som er avklart med arbeidstakerorganisasjonen og arbeidstakeren.</p>	
19	<p>I dag meldes det om at kommunalt ansatte må bruke egen bekledning i utføring av arbeidet sitt. Dette er uakseptabelt og kan i enkelte sektorer også være usanitært. Det gjelder alt fra vernesko, til uniformer og til yttertøy ved arbeid ute eller forflytning fra sted til sted.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at det gjøres en gjennomgang av om alle kommunalt ansatte har bekledningen de trenger for å gjennomføre jobben sin.</p>	
20	<p>Sommerstengte barnehager gjør kommunale barnehager mindre attraktive. Dette gir private aktører et fortrinn, og gjør at familier som har råd til det får enklere forhold enn familier med dårlig råd. Ved en eventuell opprettholdelse av barnehagetilbudet på sommerstid bør man også sørge for at det er kjentfolk for ungene på institusjonen. Et eventuelt løsningsforslag kan være å gruppere sammen barnehager i området for å sikre at barnene går med samme gjengen og har et par voksne de kjenner igjen. Slik vil terskelen for å benytte tilbudet senkes for foreldre som er bekymret for om ungen vil trives.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at man ikke viderefører ordningen med sommerstengte barnehager, og ved en eventuell opprettholdelse av tilbudet på sommeren sørge for en ordning for å ha kjentfolk for ungene tilstede.</p>	
21	<p>I dag melder ansatte ved barnehagene, skolene og helsevesenet i kommunen om massive bemanningshull. I barnehagen meldes det om svært lav bemanningsnorm morgen og ettermiddag, hvor</p>	

	<p>forholdene av de ansatte beskrives som farlige grunnet mange barn per voksen. Sektorene preges også av høyt sykefravær og høy turnover, som kan tilskrives den høye arbeidsmengden på få medarbeidere. I kommune etter kommune etter kommune viser det seg at en høyere grunnbemanning fører til bedre tjenester og til slutt også lavere kostnader.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at det etableres en opptrappingsplan for bemanning for å kartlegge hvor behovet er størst og hvor ressurser bør settes inn.</p>	
22	<p>For å prestere godt trenger unger næring. Gratis skolemat har en bevist effekt på prestasjoner i skolen og er dessuten en god investering for å sikre unger som følger med og har kapasitet til å lære.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at det innføres ett gratis frokostmåltid og frukt og grønt til elever i skole og SFO.</p>	
23	<p>I dag har fritidskortet noe begrenset omfang. I tillegg til at ikke alle familier er klare over tilbudet så omfatter den ikke alle aktiviteter som er ønskelig. I Bergen har man en større bredde av aktiviteter. Da det er relativt kort avstand samferdselsmessig og kollektivmessig fra mange unge i Øygarden kommune kan man fordelmessig se til Bergen for aktiviteter og samordning av tilbud. For å utvide tilbudet kan også ordninger som med suksess har blitt prøvd ut i andre kommuner også prøves her, som LIM (Lekse, idrett og mat). Disse kan også kobles opp mot eksisterende tilbud som Kulturskolen og idrettsorganisasjoner. Samtidig kan tiltak som å informere om på flere arenaer som i skolen og ha søknadsordninger gjennom skolen føre til økt bruk.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at Øygarden kommune går i dialog med Bergen kommune om samordning av tilbud.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at man innad i eget tilbud reklamerer for ordningen på flere arenaer, som i skolen, og utreder en mulighet for å ha søknadsordninger gjennom skolesystemet.</p> <p>Forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret ber om at en LIM-ordning (Lekse, idrett, mat) utredes.</p>	
24	<p>I dag driftes Matsentralen i Øygarden av Basecamp. Dette er et enormt viktig tiltak som forbedrer en situasjon på bakgrunn av for lave trykkesatser, forsterket av priskrisen. Denne utdelingen skjer i dag på andre siden av gaten fra Meny-bygget midt i handelssentrumet av kommunen. Køene strekker seg opp mot 20m fra bygget, hvor man står i kø delvis uten tak, ved et stort skilt hvor det står «Matsentralen».</p> <p>Dette er enormt stigmatiserende og kan bidra til at færre benytter seg av tilbudet. Det er viktig at vi bevarer verdigheten til de som er tvunget til å benytte seg av tilbudet.</p> <p>Dette kan oppnås enten ved nye lokaler som ville både gitt bedre grunnlag for Basecamps drift eller ved å flytte området utdelingen</p>	

	<p>skjer inn under tak, helst inn i en bygning, og vekk fra hovedgaten i sentrum.</p> <p>En mulig løsning kan være å ta et eldre butikklokale/offentlig bygning, gi det til Basecamp som vil føre til at man kan ha et plukk selv-tilbud fremfor å få utdelt en pose. På den måten kan mottakeren av mat velge selv hva man trenger som vil føre til mindre stigma og igjen en større ivaretagelse av verdigheten deres.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at det settes i gang en kartlegging av enten allerede eide lokaler som kan omdisponeres eller andre aktuelle lokaliteter til Matsentralens matutdeling for å bevare mottakerenes verdighet.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at Matsentralen får et disponibelt areal til å teste ut en hent selv-ordning for matutdeling.</p>	
25	<p>Kommunen er en stor varekjøper og har mye makt i sine kjøp. Ved å stille strenge krav til offentlige anbud og innkjøp vil man kunne sikre at midlene til kommunen ikke bidrar til klimakrisen, utdanner flere unge i yrkesfag og ikke bidrar til lidelse rundt om i verden.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at det utredes et forslag til en modell ala Skien-modellen, som inkluderer strenge miljøkrav, 10%-lærlingkrav i alle offentlige anbud og etiske krav som at kommunen ikke skal handle varer produsert på okkupert jord.</p>	
26	<p>For å kunne håndtere et problem må man ha kunnskapsgrunnlaget for å ta en beslutning. På samme måte må de ulike enhetene vite hvilke tiltak som ønskes og når de skal gjennomføres.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at det inn i planstrategien kommer plan for rus, plan for psykisk helse for barn og voksne og plan mot vold i nære relasjoner. Samme bør en overdosestrategi etableres.</p>	
27	<p>For å kunne foreta en god vurdering av SFO-tilbudet må vi ha oversikt over kostnaden knyttet til tilbudet.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at det lages en oversikt over kostnadene i SFO-ordningen, det vil si matkostnadene og personalkostnadene, som presenteres til formannskapet i forkant av revidering av budsjettet.</p>	
28	<p>Likefullt som det økonomiske regnskapet bør også et klimaregnskap føres. Klimakrisen er global, men skal løses lokalt og da er det enormt viktig at vi som folkevalgte har god kontroll over hva og hvem som slipper ut utslipp i kommunen vår.</p> <p>Forslag til vedtak: Kommunestyret ber om at fra budsjettår 2025 så legges et klimaregnskap frem likt som det økonomiske regnskapet.</p>	